

Barbara Korun: *Razpoke*. Ljubljana: Nova revija (zbirka Samorog), 2004.

"Pesmi *Razpok* so prostovoljno izbrale rob tišine, se poslovile od krajev, kjer zaradi preobilja na kup zmetanih besed zbranost za enigmatičnost, eliptičnost orakljev peša, hira, slabi," zapiše Milan Dekleva v spremni besedi pričujoče zbirke, ki da je zato tudi v "razpoki s sodobno slovensko poezijo". Milan Dekleva, pa tudi sam se strinjam z njim, postavlja omenjeno zbirko v opreko vse bolj (modni) deskriptivni metodi poezije, ki kratko malo bolj popisuje in "povedkuje", kar je seveda refleks sodobnega sveta, kot skuša, pa naj zveni še tako zastarelo – izpovedovati. Pesmi Barbare Korun, zapisane z malimi črkami in brez ločil – razen v *Mimobežnicah*, v katerih pika predstavlja bolj pomensko kot slovnično enoto – s svojim živim (dramatiziranim) notranjim ritmom v resnici delujejo kot oraklji, kot (zajčevske?) zarotitve "vode jezika / ki vse zalije / vse oživi" (*Pevcu*).

In kaj te vode jezika oživljajo in zalivajo? Vse, česar se dotikajo, pa naj bo to "amfibrah začetka" ali "sinkope srca", kot stoji v *Pitijah*. Uvodni razdelek *Pitije* deluje kot nizanje magičnih obrazcev, eliptičnost verzov, ki pogosto postajajo zgolj samostalniški, samo potencira "trenutke (ki) zorijo kot robide / (in) se gostijo / v trpko sladkost". Torej v tiste razpoke, v katerih "sence nosijo luč", bolje rečeno, v tiste "osmoze dotika", v katerih "kot otrok strmi / v svetlo obličje neba / oči pa so do roba / polne začudenja". Raje bi po snojevsko dejal, da so polne "čudenj in zrenj", ki v zagovorih njenih *Pitij*, skrivnostnih varuhinj brezen in magičnega, preplanejo njeno telo, da "s trebuhom na zemlji / leži / iz nje dobi / vlago in mraz / za svoje kosti / suho vročino / za žile / za misel / spokojnost snovi".

A ta "suha vročina" postaja v drugem razdelku *Hladni ogenj* (deloma tudi v tretjem) prava eksplozija "hladnega ognja / (ki) poljublja vroče". Pesniški subjekt "gori (in) gori / na grmadi čutov", ekstatičnost in zaumnost erotičnega se pomeša tudi s

strašljivim sizifovskim užitkom/trpljenjem. V pesmi *Sizif pesnica* namreč zapiše: "vališ skoz moje sanje / skalo / v snu ječi / moje telo / moje srce (...) vališ skoz moje sanje / skalo / v drobovju mi odmevajo / tvoji strašni koraki". Njena koža postaja vrt, na katerem se "odpre razpoka / v njenem bitju", kjer se bo (on) "sesipal v čarobni nič / kmalu"; prav filozofsko-ontološki nič je v njeni poeziji skrajna meja nehanja, pa tudi užitka, ki se prikaže tudi v fazmagorični podobi "belih bikov iz noči, ki planejo v sobo, ko odpre okno, ko (ona) kot temna senca spi"; na koncu se "konica jezika / dotakne opne nesluha / (in) zabrni struna nebesed". Poglejmo, kaj zapiše v pesmi z naslovom *Jeziku*: "z lastno smrtjo oplojena / sem te povila v zibko / nihče ni opazil kako / sem plaha prvič / zašepetala tvoje ime / potem si rasel v meni / kot sin in ljubimec / da sem se / nikoli ločena / spet zlila s teboj / in že si se razpršil / v očeta in brata / vse kar čutim do / drugega si / vsa odprtost / vsa stanjšana lahnost / ki se je nočem dotakniti / in zdaj / v nebesedah / se mi spreminjaš v žensko". Torej v žensko, kot jo razumemo moški: nikoli doumljivo, vselej vabljivo, zato pa večno spremenljivo. Prav zato je s svojo pesniško govorico tako blizu občutenj "v trenutku večnem / v trajanju hipa / ne v dnevu ne v noči / v žaru zvezd / ob dnevnih luči / (ko) je začutila drhtljaj / vročega semena / v molčecem drobu". Seveda v dveh zadnjih verzih ne gre za takojšnjo asociacijo erotičnega, temveč predvsem tistega, na kar opozarja naslov te knjige: na razpoko, na bolj ali manj (ne)vidno in (ne)čutno mejo, ki polarizira svet na to, češ "če greš zdaj / pravi ena polovica / drugi / če greš".

V tretjem razdelku *Jajce* notranje prostorje telesa in občutij, ki ga simbolizira (plodno) jajce, preraste svojo lupino. A ne le v pričakovanje, temveč in predvsem v negotovost in strah, kajti "sredica zlata (...) naj se ne strdi preveč / bitje iz svetlobe". Vznesena erotična občutja se polagoma potišajo, samotnost postaja, tudi če gre za pejsaže iz narave med vožnjo z vlakom, vse bolj zgovorna, čeprav se "en sam obraz / en sam velik in tih / sklanja nad njo". A ta obraz ni več On, ki ga je "poljubila na dno pozabljenega vodnjaka", temveč on, ki je bližje Božjemu, ki ji "z najrahljšim dihom / s sapico komajčutno / govori". Ki je najbližje "sodihu", torej sožitnemu dihu, ki se mu ne more "izmuzniti v jeziku / v besedah / (kajti) tu / jo vdihne / vdihne / popolnoma". Vdihne v blaženi Nič, v mimobežja (*Mimobežnice*), ki tako vsebinsko kot slogovno zaklepajo to zbirko.

Pravzaprav sklepajo uvodne pitijevske obrazce. Tudi v tem razdelku gre za kratke, zasekane lirske izpovedi, polne "trpolenja suhega strahu". V tem ciklu se namreč vse bolj oglašajo temni registri, zdi se, da se pot/raza, ki se v prvem razdelku razpira, počasi in vztrajno zapira. Ostajajo le mimobežja sveta, dotikalnice "vmesnega časa, polnega utrujenosti", "anestezije dotika / (ki) je še daleč v kmalu". Prislov kmalu deluje kot povabilo, ki se mu ne moreš upreti, ne moreš pa ga tudi uresničiti. Začetna "osmoza dotika" se torej na koncu prelevi v tihotno satisfakcijo, ki izzveni kot "pogovor s tabo / (ki) je kot molitev", medtem ko je "svetloba temna in topla".

Prav mešanica temnine in topline žari iz te subtilne zbirke, napisane v čistih in zrelih podobah, ki "segajo v srčike življenjskih realitet, ki jih v

bolečinski slasti trga iz vsakdanje omrtvénosti" (Jože Snoj, na zavihku). Seveda ne gre za introvertirano (hermetično) lirsko izpoved, kje neki, gre za odprtost do sveta, ki se v pesmih preslikava, če seveda gre za osebna čutenja, skozi žarino (notranjega) ognja, medtem ko so pokrajine na drugi strani *razpoke*, bližje "nenadni mrzlosti". Poezija, v kateri nobena beseda ni odveč ali premalo; erotični naboj v drugem razdelku pa ni samo pogumen, temveč in predvsem presunljivo ter strašljivo lep. Zbirka v sodobni slovenski pesniški prostor ne prinaša nove govorice, vendar bralca napolni predvsem z (ob)čutenjem, ki še dolgo pozvanja tako "po robu tišine" kot po žilah.